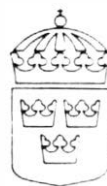

Motion till riksdagen

1989/90:Jo705

av Siw Persson (fp)

Naturvårdsintresset i
jordbrukslagstiftningen

Mot.
1989/90
Jo705-707

Efter en lagändring, som tillkom efter en motion från folkpartiet, krävs i dag att jordbruket i all sin verksamhet tar hänsyn till naturvårdens intressen.

Fr.o.m. den 1 juli 1984 fastslås i lagen om skötsel av jordbruksmark att hänsyn skall tas till naturvårdens intressen vid skötsel av jordbruksmark (åkermark och kultiverad betesmark) och vid annan markanvändning i jordbruket. I jordbruket måste därför hänsyn främst tas till intresset att bevara vissa inslag i naturmiljön, inbegripet odlings- och kulturlandskapet. Bestämmelserna skall kunna användas för att skona t.ex. mindre våtmarker, stenmurar och värdefulla biotoper. Föreskrifter fordras också för att skydda växt- och djurlivet. Föreskrifterna skall anpassas till de skilda förhållanden som råder inom olika delar av landet.

Kraven på hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbrukslandskapet har inte fått den tillämpning som krävs dels för att olika regioner skall kunna tillvarata sitt kulturarv i odlingslandskapet, dels för att skydda sällsynta växt- och djurarter i olika naturmiljöer. Även om tillämpningen av lagstiftningen måste anpassas till olika delar av landet, nödgas vi konstatera att tillämpningen varierar mellan länen samtidigt som tillämpningen generellt sett är alltför bristfällig. I vissa län synes hänsynskraven till natur- och kulturminnesvårdens intressen inte alls tillämpas. Så är uppenbarligen fallet i vissa län, där jordbruket arealmässigt är betydande. Lantbruksstyrelsen och lantbruksnämnderna är uppenbarligen inte heller angelägna om att leva upp till riksdagens beslut om naturvårdshänsyn eller till de föreskrifter lantbruksstyrelsen efter samråd med statens naturvårdsverk och riksantikvarieämbetet fastställt.

Bristen på hänsynstagande till natur- och kulturminnesvårdens intressen hotar betydande värden i riket. Områden av riksintresse skall skyddas enligt naturresurslagen vad gäller både naturvård, kulturminnesvård och friluftsliv. Att samtidigt ta sådana riksintressanta områden ur produktion för skogsplantering är i vissa fall inte godtagbart, om naturvärdena skall kunna bevaras. Det är inte heller acceptabelt att växtplatser för sällsynta och utrotningshotade arter skall utplånas som en följd av myndighetsbeslut utan hänsynstagande till naturvårdens intressen, när riksdagen samtidigt fastslagit att landet skall bevara växt- och djurarter i livskraftiga populationer. Statens naturvårdsverk har hösten 1988 förtecknat särskilt hotade växt- och djurarter,

vilka kräver särskild hänsyn i hela riket. Det är nödvändigt att lantbruksmyndigheterna på ett mer seriöst sätt aktivt verkar för att fullfölja arbetet med naturvårdshänsyn inom jordbruket.

Det är inte heller godtagbart att hänvisa markägare till länsstyrelsen för samråd om naturvårdshänsyn, när lagen om skötsel av jordbruksmark är fullt tillämplig och naturvårdshänsyn skall tas. Det är emellertid väsentligt att lantbruksnämnderna har ett nära samarbete med länsstyrelserna i frågor inom natur- och kulturmiljövårdens områden. Länsstyrelsens samlade ansvar och helhetsbedömningar måste i detta sammanhang tillmätas stor vikt. Det är väsentligt att lantbruksnämnden tar stor hänsyn till såväl kommunala som länsstyrelsens ställningstaganden i olika planeringssammanhang. Detta kommer att stå mer klart den 1 juli 1991, när den nya länsstyrelsen skall börja verka.

Oberoende av hur den framtida jordbrukspolitiken kommer att utformas står det redan i dag fullständigt klart, att det är nödvändigt att ansvariga myndigheter avsevärt måste öka hänsynstagandet till naturvården i tillämpningen av jordbrukslagstiftningen, om riksdagens beslut skall efterlevas. Hänsynstagandet måste särskilt inriktas på att skydda utrotningshotade och sällsynta växt- och djurarter, värdefulla naturmiljöer som är utpekade i länsens naturvårdsplaner samt områden av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och friluftsliv. Myndigheter med samhällsansvar måste långsiktigt samarbeta mot ett gemensamt miljömål för att tillvarata värdefull natur och kultur. I annat fall kan lantbruksnämndernas beslut att ta värdefull mark ur produktion eller underlåtenhet att ta naturvårdshänsyn komma att ta dyrbar tid från miljövarsarbetet på länsstyrelserna för att direkt förhindra att dessa beslut genomförs. En sådan utveckling gagnar varken samhället, den offentliga sektorn eller tredje man och måste därför till varje pris förhindras.

För att tillvarata landets natur- och kulturvärden samt för att undanröja ovan omtalade olägenheter krävs ett större hänsynstagande till naturvårdens intressen i tillämpningen av och i rådgivningsverksamheten kring lagen om skötsel av jordbruksmark. Regeringen underströk redan i propositionen 1978/79:163 "att det numera inte råder det minsta tvivel om att ett hänsynstagande till naturvårds-, kulturminnesvårds- och de övriga miljövarsintressena måste ingå som ett nödvändigt led i all verksamhet som avser utnyttjande av naturresurser. Detta gäller självfallet även i fråga om ingrepp inom jordbruksområden".

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om hänsyn till naturvårdsintresset i jordbrukslagstiftningen.

Stockholm den 15 januari 1990

Siw Persson (fp)